

inedite iar 234 din total sunt redactate în limba română și 16 în limba maghiară. Ele au fost selectate din Arhivele Mitropoliei Sibiu, ale Mitropoliei greco-catolice Blaj (păstrate la Arhivele Statului Alba-Iulia) și ale Episcopiei greco-catolice Gherla (păstrate la Arhivele Statului Cluj).

Documentele, înserate cronologic, sunt însoțite de regist și note, transcrierea făcându-se cu respectarea formelor de limbă ale epocii dar cu ortografia conformă normelor actuale.

Lucrarea este însoțită de o listă a documentelor și un indice de localități care ușurează regăsirea lor.

Nu putem încheia această succintă prezentare fără a ne opri asupra stilului care ne amintește de cel al regretatului academician David Prodan. Cursiv și emoționant, fără cuvinte în plus dar nepolisind nici unul, lucrarea ne demonstrează încă o dată că istoria nu este neaparat o înșiruire seacă de date și evenimente ci că ea poate fi, în mâna celui care știe să mănuiască cuvintele, o lectură pe cât de instructivă pe atât de plăcută.

O carte care n-ar trebui să lipsească din biblioteca niciunui specialist dar în același timp o lectură care se recomandă de la sine pentru orice iubitor al istoriei noastre naționale, fie ea istorie politică, economică sau culturală.

Rodica Andruș

Zeljko Demo – *Ostrogothic Coinage from collections in Croatia, Slovenia and Bosnia & Herzegovina*, Narodni Muzej, Ljubljana, 1994, 310 p+15 pl.

Cartea lui Zeljko Demo, Monedele ostrogote din colecțiile din Croația, Slovenia și Bosnia-Herțegovina, tipărită de Muzeul Național din Ljubljana, în anul 1994, prezintă emisiunile monetare ale statului ostrogot în regiunile vestice ale fostei Iugoslavii.

În prefața cărții autorul face o expunere de motive privind necesitatea elaborării acestei lucrări și aduce mulțumiri tuturor colegilor Domniei Sale, care i-au pus la îndemână materialul numismatic sau i-au furnizat informații privitoare la această problemă.

Lucrarea este structurată pe următoarele capitole:

Capitolul I – Introducere – în care pe lângă o privire generală asupra emisiunii lor monetare ostrogote prezintă și istoricul cercetărilor numismatice (evidența descoperirilor, cercetările efectuate în perioada 1925-1975, precum și cercetările și contribuțiile aduse, în domeniu, după 1975).

Capitolul II – se referă la Monedele ostrogote în muzee și colecții particulare. Prezentarea acestora începe cu colecțiile instituțiilor muzeale din Croația (Muzeul arheologic din Split, Zadar, Zagreb și Pula, Muzeul Maritim din Rijeka), Slovenia (Muzeul Național din Ljubljana, Muzeul regional din Maribor și Celje), Serbia (Muzeul Național din Belgrad) și Bosnia-Herțegovina (Muzeul de

Stat Sarajevo și Muzeul din Syrmia). Sunt prezentate apoi monedele ostrogote deținute în colecțiile unor muzee din afara granițelor (Milano, Ravenna, Pavia, Cambridge precum și colecția de la Dumbarton Oaks din Washington).

În capitolul III – Catalogul monedelor – sunt prezentate emisiunile monetare în ordine cronologică, pe emitenți, tipuri monetare și monetării de la Teodoric până la Totila, monede emise între anii 489-552, în monetăriile de la Roma, Mediolanum, Ravenna, Ticinum, Siscia, Sirmium. Capitolul se completează cu 15 planșe fotografice ce reprezintă monedele descrise în acest loc.

Capitolul IV – este destinat descrierii monedelor și imitațiilor, fie că este vorba de imitații contemporane fie moderne.

Capitolul V – Matrițe identice – prezintă sub aspect statistic ștanțele comune mai multor emisiuni. Din totalul de 248 monede studiate 63 folosesc aceeași ștanță cu mici modificări ale aversului sau reversului.

Capitolul VI – este dedicat descoperirilor de astfel de monede, fiind prezentate atât descoperirile întâmplătoare cât și cele făcute ca urmare a săpăturilor arheologice sistematice. Capitolul este completat cu harta teritoriului fostei Iugoslavii pe care sunt marcate toate aceste descoperiri.

Capitolul VII – prezintă, în rezumat lista monedelor din muzee și colecții. Cartea este însoțită în final și de indice: Budva – depozitul de mineri (monede romane de bronz din sec. IV-V) datând din a doua jumătate a secolului V; Tezaurile de monede de aur din secolul VI; Monedele de aur din monetăriile romane din timpul lui Justin; Kranj-Lajk – monedele de la sfârșitul secolului V până în secolul VII. Este prezentată o listă a colecționarilor, donatorilor și comercianților de monede, în ordine alfabetică, și se încheie cu bibliografia consultată (literatura de specialitate, cataloage și o listă a abrevierilor folosite).

Indicele de la sfârșitul cărții cuprinde: inscripțiile de pe avers și revers, în ordine alfabetică; indicele special pentru tipurile de avers și revers; indicele special pentru mărci de monetări, prescurtări, ligaturi; indicele monogramelor și în final un indice general de nume, persoane și locuri.

Cartea de față se constituie într-un veritabil instrument de lucru atât pentru specialiștii din domeniul numismaticii cât și pentru pasionații colecționari.

Olimpia Palamariu

Simion Retegan, *Sate și școli românești din Transilvania în mijlocul secolului al XIX-lea (1867-1875)*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1994, 256 p.+17 planșe

Colecția Testimonia a editurii Dacia s-a îmbogățit cu încă o carte valoroasă. Este vorba de lucrarea cunoscutului cercetător științific clujean, Simion Retegan, care s-a impus în știința istorică românească prin câteva cărți valoroase și zeci de studii apărute în revistele de specialitate.